

TÜRKİYE’DE 2000-2015 YILLARI ARASINDA HAZIRLANMIŞ OLAN DOKTORA TEZ METODOLOJİLERİNİN ÜNİVERSİTELERE GÖRE SINIFLANDIRILMASINA YÖNELİK BİR ALAN ARAŞTIRMASI*

Yrd.Doç.Dr. Bilal SOLAK**
Yrd.Doç.Dr. Sedat ERDOĞAN***

İçerik Analizi
(Content Analysis)

Muhasebe ve Vergi
Uygulamaları Dergisi
Kasım 2016; 9 (3): 257-280

Öz

Bu çalışma Türkiye’de 2000-2015 yılları arasındaki dönemde YÖK tez tarama sayfasından ulaşılan muhasebe alanında yayınlanmış olan doktora tezlerinin konu ve metodolojik olarak sınıflandırmasını içermektedir. Üniversitelerde yayınlanmış olan muhasebe doktora tezlerinin muhasebe konu başlıkları açısından sıralamalarını içermektedir. Sonuçlar birinci dönem 2000-2005, ikinci dönem 2006-2010 ve üçüncü dönemde 2011-2015 olmak üzere üç dönem halinde ortaya koyulmuştur. Sıralamalar tüm yılları kapsayan 2000-2015 dönemine göre raporlanmıştır. Çalışmada kullanılan temel araştırma metodolojisi arşivsel araştırma metodlarından birisi olan içerik analizidir. Sonuçlar, muhasebe doktora eğitiminde en çok tercih edilen metodolojilerin anket ve örnek olay, en çok tercih edilen çalışma alanlarının ise finansal muhasebe ve denetim olduğunu göstermektedir. Çalışılan doktora tezi sayısı ve tezlerde kullanılan muhasebe alanların çeşitliliği bakımından ise Marmara Üniversitesi’nin diğer tüm üniversitelerden çok daha farklı bir yerde olduğu görülmektedir.

Anahtar Sözcükler: Muhasebe Doktora Eğitimi, Muhasebe Araştırma Alanları, Araştırma Metodolojileri, Türkiye

JELKodları: M40, M41, M42, M49

* Makalenin gönderim tarihi: 04.03.2016; Kabul tarihi: 12.04.2016

** Şirnak Üniversitesi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi İşletme Bölümü öğretim üyesi, bsolak@sirnak.edu.tr (Sorumlu yazar; Correspondent author)

*** Şirnak Üniversitesi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi İşletme Bölümü öğretim üyesi, sedaterdogan@sirnak.edu.tr

A FIELD STUDY OF TOPICAL AND METHODOLOGICAL UNIVERSITY CLASSIFICATION OF PHD THESES PREPARED IN TURKEY IN THE PERIOD OF 2000-2015

Abstract

This study includes the methodological and the topical classifications of accounting PhD theses accessed from YOK thesis screening pages in the period of 2000-2015. The study, in the corresponding period, also investigates Turkish university rankings of used accounting topics in Ph.D. theses. Results have been revealed in three periods; 2000-2005 is the first period, 2006-2010 is the second period, and 2011-2015 is the third period. Rankings are reported for the 2000-2015 period which cover whole years of this study. The content analysis, which is one of the archival research methods, is used as the main research methodology of this study. Results reveal that survey and case study methodologies are two most commonly used methodologies and financial accounting and auditing topics are two most popular accounting topics in accounting PhD education. In terms of the number and the accounting topical diversity of the PhD thesis, Marmara University seems to be in a place apart from other universities.

Keywords: Accounting PhD Education, Research Methodology, Accounting Topical Areas, Turkey

JEL Codes: M40, M41, M42, M49

1. GİRİŞ

Bilimsel araştırma çevrenin bazı yönleri kontrol, tahmin ve anlamaimkanı sağlamak gibi belli amaçlar için yapılan faaliyetleri ifade etmektedir. Burada araştırma işlerin nasıl yapıldığına ilişkin yeni teorilerin ya test edilmesini ve geliştirilmesini ya da kabul görmüş olan teorilerin çürütülmesini ifade etmektedir (Kinney, 1986, s.339). Tabii bilimlerle karşılaştırıldığında sosyal bilimlerde bilimsel araştırma yapmak deneyin kontrol edilmesi açısından çok daha zordur. Muhasebe araştırmaları özellikle kontrol edilmemiş bir ortamda gerçekleşen bir olaydan sonra nelerin gerçekleşebileceğini araştırmaktadır (Brennan, 1998, s.35).

Parker vd. (2011) muhasebe araştırmalarını muhasebe uygulamacılarının kullandığı teknik uygulamaları ve teknolojileri araştıran uygulamalı bir bilim dalı olarak ifade etmektedirler. Watts ve Zimmerman (1984, s.1) ise muhasebe teorisinin amacını muhasebe uygulamalarını açıklamak ve tahmin etmek olarak ifade etmektedir.

Muhasebe bilim alanında yapılan akademik araştırmalar 1960 öncesi ve sonrası araştırmalar olmak üzere iki bölüm şeklinde incelenebilmektedir. 1960'tan önceki muhasebe araştırmaları daha kuralcı (normatif) muhasebe araştırmaları olmakla birlikte "doğru muhasebe uygulamalarını arayan ve neyin yapılması gerektiğini vurgulayan" çalışmalardır.1960'lı yıllardan sonra yapılan muhasebe araştırmalarında ise bu durum yerini "ne olduğunu araştıran" pozitif araştırmalara bırakmıştır. Pozitif çalışmalarla getirilen bir çok eleştiriler olmasına karşın muhasebe araştırmalarında muazzam bir artış yaşanmasını sağlamıştır (byuaccounting.net, 2015).Modern pozitif muhasebe araştırmalarının gelişiminde başta Ball ve Brown (1968) tarafından hazırlanan "Muhasebe Gelir Rakamları Üzerinde Ampirik Bir Uygulama" ve Beaver (1968) tarafından hazırlanan "Yıllık Kazanç Bildirilerinin Bilgisel İçeriği" çalışmalarını olmak üzere araştırmacılar tarafından finansal muhasebe üzerinde uygulamalı finans metodlarının kullanılmaya başlamasının büyük etkisi olmuştur (Watts ve Zimmerman, 1990,s.132).Oler vd. (2010) tarafından yapılan araştırma metodolojilerini inceleyen çalışmada normatif araştırmalardan pozitif araştırmalara geçiş bariz bir şekilde ortaya koyulmuştur. Öyle ki, 1960'lı yıllara kadar araştırma metodolojisinin yaklaşık %80'ini oluşturan normatif araştırmalar 2000'li yıllara geldiğinde %2'lere kadar gerilemiştir.

Dünyada muhasebe bilim dünyasında yaşanan gelişmeler ve geline son nokta değerlendirildiğinde, diğer bir çok bilim dalında olduğu gibi oldukça geniş bir yelpaze içerisinde birbirinden çok farklı araştırma metodolojilerinin kullanılmaya başlandığı görölmektedir. Hatta bir çok çalışmada aynı anda birden çok farklı araştırma stratejilerinden yararlanıldığı görölmektedir. Yapılan literatür çalışmasında Türkiye'de muhasebe bilim alanında yapılan çalışmalara ilişkin metodolojik gelişime ilişkin çalışmaların ve uygulanan bu metodolojilere ilişkin yapılan araştırmaların yeterince çok olmadığı ve dolayısıyla da böyle bir metodolojik sınıflandırmanın Türkiye'de muhasebe alanında yapılan bilimsel çalışmalara faydalı olacağı düşünölmektedir.

Bu çalışma Türkiye'de 2000-2015 yılları arasında muhasebe alanında hazırlanmış olan ve YÖK Tez Tarama sayfasında doktora tezine erişim imkanı tanınan tezleri hem alan hem de metodolojik olarak incelemektedir. Üniversiteler arasında muhasebe doktora tezlerinde sečilmiř olan muhasebe alanları arasındaki sıralamalara yer vermekte ve üniversitelerde tercih edilen araştırma metodolojilerini ortaya koymaktadır. Böylelikle Türkiye'de muhasebe alanındaki bilimsel çalışmaları yapan araştırmacıların doktora tezlerini hazırladıkları alanları ve kullandıkları metodolojiler ortaya koyulmaktadır. Ayrıca, muhasebe bilim alanlarının hangi üniversitede araştırmasını yürüten araştırmacılar tarafından daha çok tercih edildiği ve gele-

cekte muhasebe alanında doktora yapmayı düşünen potansiyel doktora öğrencilerine konu ve metodoloji seçiminde faydalı bir başvuru kaynağı olacağı düşünülmektedir.

Çalışmanın birinci bölümünde dünyada en çok tercih edilen muhasebe araştırma alanları sıralanmış ve bu araştırma alanlarına giren konular belirtilmiştir. İkinci bölümde muhasebe bilim dünyasında kullanılmakta olan araştırma metodolojileri içerisinde araştırmanın kapsamı içerisine giren doktora tezlerinde kullanılmış olan metodolojilere yer verilmiş ve ayrıntılı bir şekilde açıklanmıştır. Araştırmanın üçüncü bölümünde, Türkiye’de muhasebe bilim dalında 2000-2015 yılları arasında yayınlanmış ve YÖK tez tarama sayfasından ulaşılabilen tezlerde kullanılmış araştırma alanlarının ve kullanılan metodolojiler araştırılmıştır. Bu bölümde, araştırma yapılan üniversiteler ve bu araştırmalarda kullanılan yöntemler karşılaştırmalı bir şekilde incelenmiştir. Her bir muhasebe bilim alanı için üniversiteler arasında sıralamalar yapılmış ve hem üniversite bazında hem de dönemsel olarak tercih edilen muhasebe araştırmaları incelenmiştir.

Bu çalışmanın muhasebe bilim dalında doktora eğitimi yapmak isteyen araştırmacılar, doktora mezunu araştırmacılar, araştırma enstitüleri ve mesleki organizasyonlara bu araştırma sonucunda elde edilen bilgilerin özellikle kariyer ve planlama ve istenen bilgiye erişim açısından faydalı bilgiler sunacağı düşünülmektedir. Coyne vd. (2010, ss.2-3) tarafından belirlenmiş olan muhasebe metodolojisinde yapılan böyle bir sınıflandırmanın faydalı olabileceğinin düşünüldüğü gruplar ve bu faydalar şu şekilde ifade edilmiştir:

- Potansiyel doktora öğrencileri
- Doktora Derecesini Almış Olanlar
- Araştırma Enstitüleri
- Mesleki Organizasyonlar

Muhasebe alanında yapılan bilimsel çalışmalara ilişkin alan ve metodoloji sınıflandırması sadece doktora tezlerini kapsamayacağı çok daha geniş bir alanı kapsayacağı açıktır. Öyle ki dünyada bu alanda yapılan öncül çalışmalar incelendiğinde özellikle bu çalışmaların bilimsel makaleler üzerinde yapıldığı görülmektedir. Bir çok araştırmacı muhasebe alanında oldukça önemli bir yeri olan muhasebe dergilerinde yayınlanmış olan makalelerde tercih edilmiş olan alanlar ve bu alanlarda kullanılmış olan metodolojileri incelemektedir. Çalışmaların kapsam açısından farklılaştığı görülmektedir. Örneğin Bazley ve Nokolai (1975) ve Bonner vd. (2006) gibi bazı araştırmacılar dar bir kapsam, muhasebe biliminde en prestijli kabul ettikleri 4, 5 dergi belirlemelerine karşın; Coyne vd. (2010) gibi diğer araştırmacılar, muhasebe biliminde en

prestijli 11 dergi, daha geniş bir kapsam kullanmışlardır. Bu çalışma, makalelerde yapılan bu tür alan ve metodolojik sınıflandırmaları doktora tezlerine taşımakta ve muhasebe bilim dünyasında bilimsel araştırmaları şekillendirecek olan araştırmacıların tezlerinde kullandıkları alanları ve metodolojileri inceleyerek araştırmaya yeni bir boyut katmaktadır.

2. MUHASEBE BİLİMİ ARAŞTIRMA ALANLARI/KONULARI

Muhasebe bilim dünyasında yapılan akademik araştırmaları Coyne vd. (2010) tarafından 5 alan başlığı altında incelemektedir. Pickerd vd. (2011) gibi birçok araştırmacı da benzer sınıflandırmayı çalışmalarında kullanmışlardır. Bu çalışmada da Türkiye'deki hazırlanmış olan muhasebe doktora tezleri dikkate alınmış ve Coyne vd. (2010) tarafından uygulanan sınıflandırmaya büyük ölçüde bağlı kalınmıştır. Literatürde farklı sınıflandırmaların varlığı incelendiğinde Coyne vd. (2010) tarafından yapılmış olan bu sınıflandırmaya Oler vd. (2010) gibi diğer araştırmacılar kurumsal yönetimi eklediği görülmektedir. Fakat bu çalışmada, Türkiye'deki mevcut muhasebe araştırmaları dikkate alındığında kurumsal yönetimle ilgili yapılan çalışmalar ayrı bir muhasebe alanı olarak değerlendirilmemiştir.

Muhasebe bilimi araştırma alanları şu şekildedir (Coyne vd., 2010, ss.637-638):

2.1. Muhasebe Bilgi Sistemi

Muhasebe bilgi sistemi alanında yapılan çalışmalar temel olarak muhasebe bilgilerini oluşturan, depolayan ve toplayan sistemlerle veya kullanıcılarıyla ilgili alanlara odaklanmaktadır. İlgili sistemler, elektronik sistemler olabileceği gibi manüel sistemler de olabilir. Muhasebe bilgi sistemi araştırma alt başlıkları dizayn, sistem destekleri, süreç güvencesi, güvenlik, kontrol, sistem kullanılabilirliği, sistem performansı vb. çalışma konularını içermektedir.

2.2. Denetim

Denetim alanında yapılan bilimsel çalışmaları içermektedir. Denetim konuları genellikle, denetimin denetim karar süreci, denetçi bağımsızlığı, iç ve dış çevresi, finansal raporlama sürecinde denetim etkisi, denetim ücretleri vb. çalışma konularını içermektedir.

2.3. Finansal Muhasebe

Temel olarak finansal muhasebe alanıyla ilgili yapılan çalışmaları ifade etmektedir. Çalışma konuları genellikle finansal muhasebe, finansal piyasalar ve finansal muhasebe bilgilerine dayanarak karar verme süreciyle ilgili konulardır.

2.4.Yönetim Muhasebesi

Bütçeleme, tazminatları, işletme içi karar verme süreçleri, teşvikler, işletme içi kaynakların dağıtımı vb. yönetim muhasebesi konuları incelemektedir.

2.5.Vergi Muhasebesi

Vergi muhasebesi genel olarak mükelleflerin karar verme süreçlerine ilişkin, vergi tahsisi, vergi hesaplama, vergi amaçlarını karşılamak için muhasebe işlemlerinin yapılandırılması, vergi avantajları, vergi açıklamalarına ilişkin reaksiyonlar vb. konuları incelemektedir.

2.6. Diğer

Yukarıdaki başlıklar altında değerlendirilemeyen konuları kapsamaktadır. Muhasebe eğitimi, muhasebe metodolojisi, hukuk, psikoloji, tarih, muhasebe mesleğinin kendisi vb. konular diğer kapsamında değerlendirilebilmektedir. Çalışma kapsamında yapılan sınıflandırmalarda, diğer başlığı altında hiç bir doktora tezi yer almadığı için, sıralama ve sınıflandırmalarda böyle bir başlığa yer verilmemiştir.

Coyne vd. (2010) tarafından yapılan sınıflandırma maliyet muhasebesi ve yönetim muhasebesi çalışmaları tek bir başlık olarak birleştirmiş ve muhasebe alanında uluslararası 11 dergiyi örneklem içerisine almıştır. Türkiye’de ki mevcut durum dikkate alındığında maliyet muhasebesi yönetim muhasebesinden ayrılmış ve ayrı bir başlık olarak çalışmaya dahil edilmiştir.

3. MUHASEBE BİLİMİNDE KULLANILAN ARAŞTIRMA METODOLOJİLERİ

Araştırma metodolojisi belli bir problemi çözmek ve bu probleme cevap/cevaplar bulmak için geliştirilen yaklaşımları ifade eder. Araştırma çalışmaları genel olarak belli bir olgu ya da davranışa ilişkin bir teoriye dayanarak başlamakta ve araştırmacının teorik perspektifinden ve araştırma sorularının doğasından etkilenerek gelişmektedir. Uygulamada çoğu zaman “araştırma dizaynı” ve “araştırma metodolojisi” kavramlarının birbirinin yerine kullanıldığı görülmektedir (Brennan, 1998, s.29).

Muhasebe biliminde araştırma metodolojileri üzerinde araştırma yapan araştırmacıların bazıları, daha geniş bir bakış açısıyla ve alt başlıklar halinde metodolojileri incelerken, diğer bazı araştırmacılar daha dar bir şekilde metodolojiler belirleyip sınıflandırmıştır. Uygulamada en çok karşılaşılan muhasebe metodolojileri kronolojik olarak şu şekilde sıralanabilir:

Tablo 1: Muhasebe Biliminde Araştırma Metodoloji Önerileri

Metodoloji Öneri Yılı	Muhasebe Metodoloji Önerisi	Araştırmacılar
1976	Arşivsel- Laboratuvar Deneyi- Analitik- Saha Çalışması- Örnek Olay- Fikir/Görüş	Buckley, Buckley,ve Chiang
1994	Genel Deneysel- Sermaye Piyasası- Davranışsal- Analitik ve Ekonomik Modelleme- Tartışma	Carnaghan, Gyepesi, ve Gibbins
1996	İstatistiksel- Laboratuvar Deneyi- Saha Araştırması- Örnek Olay- Örnek Olay ve İstatistiksel	Lukka ve Kasanen
2003	Arşivsel- Deneysel- İç Mantık- Anket - Örnek Olay- Saha Çalışması- İçerik Analizi- Etnografik	Searcy ve Mentzer
2009	Gözleme dayalı ve Arşivsel- Deneysel- Analitik- Saha ve Örnek Olay- Anket	Kachelmeier
2010	Arşivsel- Deneysel- Simülasyon- İç Mantık- Anket- Örnek Olay	Bouillon ve Ravenscroft
2010	Arşivsel- Deneysel- Analitik- Gözleme Dayalı- Örnek Olay- Saha Çalışması	Salterio
2010	Analitik- Arşivsel- Deneysel- Diğer (Anket, Örnek Olay, Saha Çalışması, Simülasyon vb.)	Coyne, Summers, Williams, veWood
2010	Arşivsel- Deneysel- Saha Çalışması- İnceleme- Anket- Teorik- Normatif	Oler, Oler, ve Skousen
2011	Arşivsel- Deneysel- Analitik	Pickerd, Summers, ve Wood; Stephen, Summers, Williams, veWood
2011	Laboratuvar Deneyi, Saha İncelemesi, Boylamsal, Kesitsel, Birleşik Strateji, Örnek Olay, Temellendirilmiş Teori, Etnografik, Yorumsal, Biyografik, Diğer	Olalere

Tablo 1 incelendiğinde farklı araştırma metodolojisinin muhasebe araştırmalarında kullanıldığı görülmektedir. Bu çalışmada tüm bu metodolojilerin açıklanması yerine, Türkiye’de muhasebe doktora tez araştırmalarında kullanılan metodolojilerin açıklanması tercih edilmiştir. Bu metodolojiler aşağıda ayrıntılı bir şekilde incelenmiştir.

3.1. Anket Araştırma Metodu

Bazı araştırmacıların anket araştırmalarını, fikir/görüş araştırmalarının bir alt başlığı şeklinde incelediği görülmektedir. Fikir/görüş araştırmaları, belli bir kişinin ya da grubun görüşlerini, değerlendirmelerini ve yargılarını içeren araştırmalardır. Direk bir gözlemlerle ölçülmek istenen olaylar gözlenemez. Bu tür yöntem içerisinde anketler, kamuoyu yoklamaları, görüşmeler delphi yöntemi ve beyin fırtınaları gösterilebilmektedir (Buckley, 1976). Oler vd. (2010) anket araştırmalarını veri elde edilecek gruba belli bir işlem (yönlendirme yapılmaksızın) uygulanmaksızın katılımcılardan istenen bilgileri elde etmek için uygulanan bir veri toplama metodu olarak ifade etmektedir.

Gordon ve Porter (2009, s.32) deneysel olmayan araştırma metotları içerisindeki en basit örneğin anket olduğunu ifade etmektedir. Yöntem istenen bilgilerin elde edilmesi açısından oldukça önemli bir yöntem olmasını vurgulamalarıyla birlikte elde edilen verilerin güvenilirliği konusunda bir çok problemi barındırdığını da göz ardı etmemektedir.

Bu çalışmada, Türkiye’de muhasebe alanında yapılan doktora tezlerinin fikir/görüş araştırmaları başlığı altında genel olarak anket araştırma metodu ile yapıldığı görülmektedir. Doktora tezlerinde uygulanan anket çalışmalarının detay farklılıkları ele alınmamıştır, metodolojik olarak uygulanan tüm anket yöntemleri bu gruba dahil edilmiştir.

3.2. Arşivsel Araştırma Metodu

Coyne vd., (2010), Jenkins (1985), ve Pickerd (2011) arşiv çalışmalarını uygun bir kaynaktan ve objektif bir şekilde elde edilmiş veriler esas alınarak yapılan bilimsel çalışmalar olduğunu ifade etmektedirler. Buckleyvd.e (1976) göre veri kaynağı açısından üç farklı kaynak vardır. Bunlar;

Birincil Kaynaklar: Orijinal dokümanlar (faturalar, satın alma emirleri), ikincil Kaynaklar: Finansal raporlar, muhasebe kayıtları

Fiziksel Kaynaklar: Teknikler tarama, gözlem, örneklem ve içerik analizini, parmak izleri vb. içeren kaynaklardır.

Coyne vd. (2010) gibi bir çok araştırmacı özellikle finansal muhasebe alanında yapılan bilimsel araştırmalar başta olmak üzere muhasebe araştırmalarındaki en çok kullanılan yöntemin arşivsel araştırma metodu olduğunu belirtmektedirler. Objektiflik yöntemi diğer bir çok araştırma metodundan ayıran temel özelliğidir ve arşivsel araştırma metodunda araştırılan katılımcılarla direkt bir ilişki kurulmasına gerek duymaz. Maliyet ve zaman tasarrufu sağlaması ve araştırmacıları diğer işlerden kurtararak daha fazla veri analizine yoğunlaşmalarına imkan tanınması, metodun en önemli avantajlarından (Olalere, 2011, s.27).

Mock ve Turner’a (2001, ss.238-239) göre arşivsel muhasebe araştırmalarının birçok avantajı vardır. Bunlardan ilki, bu çalışmalarda veri denetiminin, denetim kararlarının ve yargılarının gerçek alan sonuçlarını temsil etmesidir. Müşterilerde ve çalışma kağıtlarında birçok potansiyel kullanışlı veri kaynağı yer almaktadır. Bu çalışmalardan elde edilen sonuçlar gerçek dünyaya genelleştirilebilir ve simüle edilmiş verilere kıyasla uygulamaları ve standart geliştiricileri daha fazla etkileyebilmektedirler. Arşivsel muhasebe araştırmaları hem genel akademik araştırma amaçlarını (genel ve temel bilgilerin oluşturulması vb.) hem de uygulamalı araştırma amaçlarını kapsamaktadır (denetim yargısına, uygulamalarına ve düzenlemelerine yardımcı olacak bilgi vb.).

3.3. Deneysel Araştırma Metodu

Oler vd. (2010) fikir/görüş temelli muhasebe araştırma metotlarıyla deneysel araştırma metotları arasındaki temel farklılığın deneysel araştırma metodunun gruplar arasında önceden oluşturulmuş belli yönlendirmeler içeren bir araştırma metodu olduğunu ifade etmektedir. Deneysel araştırma metodu gözlemlere ya da deneylere dayanır ve gerçek duruma ilişkin direk bağlantılar kurulur. Yöntemde araştırmacılar ya bir olguyu deneye tabi tutar ya da olayı gözlemler (Buckley vd., 1976). Buckley vd. (1976) deneysel araştırmaları aşağıdaki gibi alt kategoriler halinde incelemektedirler:

Olay: Araştırmayı yapılandırmak için herhangi bir girişimde bulunulmaz. Deneme yoktur, kontrol dizaynı yoktur aynı zamanda alan ya da laboratuvar çalışması yoktur.

Saha: Deneysel dizayn içerir fakat kontrol yoktur. Yapısaldir, veri toplama ve analiz etmeye dair model vardır.

Laboratuvar: Deneysel dizayn ve kontrol içerir. Simülasyon buna örnek verilebilir.

3.4. Simülasyon Araştırma Metodu

Simülasyon araştırma metodunda deneysel olaya ilişkin doğal ve zamanlama kriterleri önceden belirlenir. Metodoloji, gerçek duruma yakın bir simülasyon modeli oluşturmayı amaçlamaktadır (Jenkins, 1985, s.104). Simülasyon araştırma metodu muhasebe araştırmalarında çok fazla tercih edilen bir yöntem değildir. Simülasyon yöntemi özellikle araştırma sorusuyla ilgili hiç bir verinin olmadığı ya da ilgilenen değişkenlerin ölçülemez olduğu durumlarda araştırma kolaylığı sağlamaktadır (Labro, 2015, s.100). Simülasyon araştırma metodu birçok çalışmada deneysel araştırma metotları içerisinde ve bir alt araştırma metodu olarak değerlendirilmektedir. Bu çalışma kapsamında ise ayrı bir araştırma metodu olarak değerlendirilmiştir.

3.5. Örnek Olay Araştırma Metodu

Türkiye’de muhasebe doktora tezlerinde kullanım sıklığı dikkate alındığında deneysel bir araştırma metodu olan örnek olay araştırma metodu ayrı bir başlık olarak değerlendirilmiştir. Örnek olay deneysel bir yöntem olarak, belli bir kişi, organizasyon, sosyal ya da politik bir durumun derinlemesine, müdahil olmadan, incelenmesini içerir (Olalere, 2011, s.24). Örnek olay araştırmalarında bağımsız değişkenler manipüle edilmez, müdahil olunan değişkenler dışında başka bir kontrol uygulanmaz ve bağımlı değişkenler ölçülmez (Jenkins, 1985, s.105).

3.6. Normatif Araştırma Metodu

Normatif muhasebe araştırma metodu veri içermez ve analitik bir model kurgusuna yer vermez. Araştırma metodu belli bir muhasebe uygulamasının ya da bu tür uygulamalardaki hareket biçimini ve neyin yapılması gerektiğini tartışan bir araştırma metodudur. Çoğu zaman diğer araştırma metodolojilerinde yer bulamayan araştırmaların toplandığı bir metodoloji olarak da karşımıza çıkmaktadır (Oler vd., 2010).

4. ÇALIŞMANIN METODOLOJİSİ

4.1. Çalışmanın Amacı ve Kapsamı

Bu çalışmanın amacı Türkiye’de 2000-2015 yılları arasında muhasebe alanında hazırlanmış olan ve YÖK Tez Tarama sayfasında doktora tezine erişim imkanı tanınan tezleri hem alan hem de metodolojik olarak incelemektir. Bu kapsamda her bir muhasebe alanında hazırlanmış olan doktora tezlerinin metodolojik olarak incelemesi yapılmaktadır. Çalışma aynı zamanda hangi üniversitede hangi muhasebe alanlarının ve metodolojilerin kullanıldığını incelemektedir. Her bir muhasebe alanı için ise üniversiteler arasında sıralamalara yer vermektedir. Böylelikle bu çalışma, temel olarak, gelecekte muhasebe alanında doktora yapmak isteyen öğrencilere hangi üniversitelerin hangi metodolojilerle doktora tezleri hazırlattığı ve hangi alanlarda uzmanlaştığını göstermek ve onlara üniversite seçim aşamasında yardımcı olmayı amaçlamaktadır. Sıralamalar verilirken, kümülatif toplam hesaplanarak tablolarda sunulmuştur. Birinci dönem, 2011-2015 (Son 5 yıl), ikinci dönem 2006-2015 (Son 10 yıl), üçüncü dönem 2000-2015 (Son 16 yıl) çalışmanın kapsamı olarak verilmiştir.

4.2. Çalışmanın Kısıtları

Çalışma 2000-2015 tarihleri arasında Türkiye’de hazırlanmış olan tüm doktora tezlerini değil, YÖK Tez Tarama sayfasında erişim izni olan tüm muhasebe doktora tezlerini kapsamaktadır. Dolayısıyla bu çalışma kapsamında incelenmiş olan doktora tezlerinin dışında da hazırlanmış doktora tezlerinin varlığı dikkate alınmalıdır.

4.3. Çalışmanın Yöntemi

Çalışma kapsamında 2000-2015 yılları arasında toplam 242 doktora tezine ulaşılmış olup alan ve metodolojik sınıflandırmaların yapılmasında arşivsel bir araştırma metodolojisi olan içerik analizinden yararlanılmıştır. Bu kapsamda, YÖK Tez Tarama sayfasında ulaşılan tezlerin öncelikle özetleri incelenmiş olup yapılmış olan çalışmanın hangi muhasebe alanında ve hangi metodoloji kullanılarak yapıldığına karar verilmiştir. Bazı

çalışmaların özet sayfalarında özellikle kullanılan metodolojiye dair yeterli bilgi yer almaya bilmekte ve böyle durumlarla karşılaştığında tez tamamen indirilmekte ve incelenmektedir. Bazı çalışmalarda birden fazla muhasebe alanında ve/veya birden fazla metodoloji kullanıldığı görülmektedir. Böyle durumlarla karşılaştığında, tez dikkatli bir şekilde incelenmekte ve tezin hazırlandığı ana muhasebe alanı ve ana metodolojilere alınmaktadır.

Muhasebe çalışma alanları olarak Coyne vd. (2010) tarafından ortaya konulmuş olan denetim, finansal muhasebe, muhasebe bilgi sistemi, yönetim muhasebesi ve vergi muhasebesi alanları belirlenmiştir. Coyne vd. (2010) tarafından yapılan sınıflandırmadan farklı olarak yönetim muhasebesi ve maliyet muhasebesi yönetim muhasebesi altında birleştirilmek yerine ayrı ayrı çalışma alanları olarak belirlenmiştir. Doktora tezlerinde kullanılan metodolojiler dikkate alındığında, bu çalışmada araştırma metodolojileri olarak anket, arşiv, deneysel, normatif, simülasyon ve örnek olay metodları belirlenmiştir.

5. ÇALIŞMANIN BULGULARI

Çalışmanın bu bölümünde, Türkiye’de 2000-2015 yılları arasında hazırlanmış olan doktora tezlerine ilişkin alan ve metodolojik sınıflandırmalara ilişkin yüzdeler Tablo 2’de gösterilmektedir. Tablodan da görülebileceği gibi, en çok tercih edilen muhasebe araştırma alanı finansal muhasebe ve en çok kullanılan araştırma metodolojisi ise ankettir. Muhasebe araştırmalarında, özellikle finansal muhasebe, en çok tercih edilen araştırma metodolojisi olan arşivsel araştırma metodolojisinin Türkiye’deki doktora tezlerinde; anket, örnek olay ve deneysel araştırma metodolojilere kıyasla daha az tercih edildiği görülmektedir.

Tablo 2: Her Bir Muhasebe Alanında Kullanılan Metodolojilere İlişkin Yüzdeler

Muhasebe Alanları	Arşivsel	Deneysel	Anket	Örnek Olay	Simülasyon	Normatif
Muhasebe Bilgi Sistemi	%20	%5	%50	%20	%0	%5
Denetim	%13	%22	%43	%7	%2	%13
Finansal Muhasebe	%22	%13	%27	%24	%1	%13
Yönetim Muhasebesi	%0	%25	%50	%25	%0	%0
Maliyet Muhasebesi	%3	%16	%24	%54	%0	%3
Vergi Muhasebesi	%13	%25	%25	%13	%0	%25
Ortalama	%12	%18	%37	%24	%0	%10

Tablo 3'te muhasebe araştırma alanlarında hazırlanmış doktora tezlerine ilişkin kronolojik sınıflandırma yapılmaktadır. Bu kapsamda yapılan 16 yıllık incelemede en çok tercih edilen muhasebe alanları finansal muhasebe ve denetim olduğu görülmektedir. En az tercih edilen muhasebe araştırma alanları ise vergi muhasebesi ve yönetim muhasebesidir. Araştırma kapsamında en çok doktora teziyle temsil edilen yıllar 2010 ve 2012 yılları olduğu görülmektedir.

Tablo 3: 2000-2015 yıllarındaki Doktora Tezlerinin Muhasebe Alanlarına Göre Dağılımı

Yıllar	Muhasebe Bilgi Sistemi	Denetim	Finansal Muhasebe	Yönetim Muhasebesi	Maliyet Muhasebesi	Vergi Muhasebesi	Toplam
2015	0	5	7	0	1	1	14
2014	1	4	5	0	2	0	12
2013	2	5	8	0	1	1	17
2012	5	3	15	2	6	0	31
2011	1	6	11	0	3	0	21
2010	1	3	11	1	8	0	24
2009	1	3	10	0	0	0	14
2008	0	2	8	0	2	1	13
2007	2	2	10	2	2	1	19
2006	2	1	10	1	1	1	16
2005	1	0	9	1	4	0	15
2004	1	4	2	0	1	1	9
2003	2	3	8	0	0	1	14
2002	0	3	2	0	1	1	7
2001	0	2	3	1	2	0	8
2000	1	1	4	0	2	0	8
Toplam	20	47	124	8	36	7	242

Tablo 4 muhasebe alanında hazırlanmış olan doktora tezlerinin metodolojik olarak sınıflandırmasını içermektedir. Bu kapsamda en çok tercih edilen metodolojilerin anket ve örnek olay olduğu görülmektedir. En az tercih edilen araştırma metotları ise simülasyon ve normatif araştırma metotlarıdır. Fakat burada metodolojiler arasında bir karşılaştırma yaparken dikkat edilmesi gereken en önemli nokta burada sadece kullanılmış olan metodolojilere yer verilmiş olmasıdır. Yukarıda belirtildiği gibi dünyada muhasebe araştırmalarında kullanılan birçok farklı metodoloji de vardır.

Tablo 4: 2000-2015 yıllarındaki Doktora Tezlerinin Kullanılan Metodoloji Açısından Yıllara Göre Dağılımı

Yıllar	Arşivesel	Deneysel	Anket	Örnek Olay	Simülasyon	Normatif	Toplam
2015	3	1	6	1	0	3	14
2014	1	1	5	4	0	1	12
2013	1	1	9	2	0	4	17
2012	5	2	8	12	0	4	31
2011	3	2	11	2	1	2	21
2010	5	3	9	5	0	2	24
2009	5	2	3	2	0	2	14
2008	5	1	1	3	0	3	13
2007	2	3	4	7	0	3	19
2006	3	2	6	5	0	0	16
2005	3	2	5	3	0	2	15
2004	0	3	3	2	1	0	9
2003	1	3	7	3	0	0	14
2002	0	5	0	2	0	0	7
2001	1	2	1	4	0	0	8
2000	1	4	0	3	0	0	8
Toplam	39	37	78	60	2	26	242

Tablo 5'te Türkiye'de muhasebe alanında doktora tezi hazırlanmış olan üniversiteler ve bu üniversitelerde tez araştırmasında tercih edilen metodolojiler incelemektedir.

Tablo 5: 2000-2015 yıllarındaki Doktora Tezlerinin Kullanılan Metodoloji Açısından Üniversitelere Göre Dağılımı

Üniversite	Arşivesel	Deneysel	Anket	Örnek Olay	Simülasyon	Normatif	Toplam
Adnan M. Üniversitesi	0	0	1	0	0	0	1
Afyon K. Üniversitesi	0	2	2	5	0	0	9
Akdeniz Üniversitesi	0	1	2	1	0	0	4
Anadolu Üniversitesi	4	2	6	3	0	1	16
Ankara Üniversitesi	3	4	2	1	0	3	13
Atatürk Üniversitesi	2	0	5	1	0	1	9

Başkent Üniversitesi	1	0	0	0	0	0	1
Boğaziçi Üniversitesi	0	0	0	0	0	1	1
Bülent Ecevit Üniv.	0	0	1	0	0	0	1
Celal Bayar Üniversitesi	0	0	2	0	0	1	3
Çanakkale O. M. Üniver.	0	0	1	1	0	0	2
Çukurova Üniversitesi	1	0	2	2	0	0	5
Dokuz Eylül Üniversitesi	1	2	3	2	1	0	9
Dumlupınar Üniversitesi	0	2	0	0	0	1	3
Ege Üniversitesi	0	0	0	0	0	1	1
Erciyes Üniversitesi	1	0	0	0	0	1	2
Gazi Üniversitesi	4	5	2	4	0	3	18
Gebze Üniversitesi	1	0	3	0	0	0	4
Hacettepe Üniversitesi	1	0	0	0	0	0	1
İnönü Üniversitesi	0	0	5	2	0	0	7
İstanbul Üniversitesi	2	3	3	9	0	4	21
İstanbul T. Üniversitesi	0	0	0	1	0	0	1
Kadir Has Üniversitesi	2	0	0	0	0	1	3
Kocaeli Üniversitesi	1	1	0	2	0	1	5
Karadeniz Teknik Üniversitesi	1	0	2	3	0	1	7
Marmara Üniversitesi	8	12	9	13	1	4	47
Muğla S. K. Üniversitesi	0	0	1	0	0	0	1
Niğde Üniversitesi	0	0	1	1	0	0	2
ODTÜ	1	0	0	0	0	0	1
Sakarya Üniversitesi	0	1	6	3	0	1	11
Süleyman D. Üniversitesi	2	0	7	1	0	0	10
Selçuk Üniversitesi	1	1	9	3	0	1	15
Kahramanmaraş S. İ. Üni	0	0	1	0	0	0	1
Uludağ Üniversitesi	1	1	2	2	0	0	6
Yaşar Üniversitesi	1	0	0	0	0	0	1
Toplam	39	37	78	60	2	26	242

Tablo 6: 2000-2015 yıllarındaki Doktora Tezlerinin Üniversitelere Göre Dağılımı ve Üniversite Sıralamaları

Sıra	Üniversite	2000-2015	2006-2015	2011-2015
1	Marmara Üniversitesi	47	35	16
2	İstanbul Üniversitesi	21	13	6
3	Gazi Üniversitesi	18	13	7
4	Anadolu Üniversitesi	16	7	3
5	Selçuk Üniversitesi	15	13	10
6	Ankara Üniversitesi	13	7	2
7	Sakarya Üniversitesi	11	11	8
8	Süleyman Demirel Üniversitesi	10	9	6
9	Afyon Kocatepe Üniversitesi	9	6	1
10	Atatürk Üniversitesi	9	9	4
11	Dokuz Eylül Üniversitesi	9	5	3
12	İnönü Üniversitesi	7	6	4
13	Karadeniz Teknik Üniversitesi	7	3	1
14	Uludağ Üniversitesi	6	3	0
15	Çukurova Üniversitesi	5	4	3
16	Kocaeli Üniversitesi	5	4	1
17	Akdeniz Üniversitesi	4	4	1
18	Gebze Üniversitesi	4	3	1
19	Celal Bayar Üniversitesi	3	3	2
20	Dumlupınar Üniversitesi	3	3	0
21	Kadir Has Üniversitesi	3	3	0
22	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi	2	2	2
23	Erciyes Üniversitesi	2	2	0
24	Niğde Üniversitesi	2	2	2
25	Adnan Menderes Üniversitesi	1	1	1
26	Başkent Üniversitesi	1	1	1
27	Boğaziçi Üniversitesi	1	1	0
28	Bülent Ecevit Üniversitesi	1	1	1
29	Ege Üniversitesi	1	1	1
30	Hacettepe Üniversitesi	1	1	1
31	İstanbul Teknik Üniversitesi	1	1	0
32	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi	1	1	1
33	Orta Doğu Teknik Üniversitesi	1	1	1
34	Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi	1	1	1
35	Yaşar Üniversitesi	1	1	1

Tablo 6 2000-2015 yılları arasında hazırlanmış olan doktora tez sayısı dikkate alınarak yapılan üniversite sıralamalarını içermektedir. Böyle bir sıralama yapılırken üç farklı dönem belirlenmiş olmasına karşın sıralama yapılırken

en geniş veri seti olan 2000-2015 dönemi dikkate alınmıştır. Bu kapsamda anılan dönemde en çok doktora tezi Marmara Üniversite'sinde hazırlanmış olup İstanbul Üniversitesi ve Gazi Üniversitesi de sırasıyla ikinci ve üçüncü sırayı almıştır. Toplam doktora tezi hazırlanmış üniversite sayısı ise 35'tir. 16 yıllık bu dönemde üniversite başına ortalama doktora tez sayısı ise yaklaşık 7 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 7: 2000-2015 yıllarında Araştırma Alanı Muhasebe Bilgi Sistemi Olan Doktora Tezlerinin Üniversite Sıralamaları

Sıra	Üniversite	2000-2015	2006-2015	2011-2015
1	Marmara Üniversitesi	4	3	3
2	Anadolu Üniversitesi	3	3	2
3	Süleyman Demirel Üniversitesi	3	2	1
4	Selçuk Üniversitesi	3	3	1
5	Ankara Üniversitesi	2	1	0
6	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi	1	1	1
7	Gebze Üniversitesi	1	1	1
8	Hacettepe Üniversitesi	1	1	1
9	İnönü Üniversitesi	1	0	0
10	Uludağ Üniversitesi	1	0	0

Tablo 7'de alanı muhasebe bilgi sistemi olan doktora tezlerin hangi üniversitelerde hazırlandığına ve bu üniversiteler arasındaki sıralamalara yer verilmektedir. 2000-2015 döneminde toplam 10 üniversitede muhasebe bilgi sistemi alanında doktora tezi hazırlandığı görülmektedir. En fazla tez hazırlanan üniversite Marmara Üniversitesidir. Üniversite başına anılan dönemde hazırlanmış ortalama muhasebe bilgi sistemi doktora tez sayısı 2'dir.

Tablo 8 denetim alanında hazırlanmış olan doktora tezlerine ilişkin üniversite sıralamalarını içermektedir. Toplam 22 üniversitede denetim alanında doktora tezi hazırlanmış olup en fazla denetim konusunda tez hazırlanan üniversite Marmara Üniversitesi'dir. Üniversite başına denetim alanında hazırlanan doktora tez sayısı yaklaşık 2 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 8: 2000-2015 yıllarında Araştırma Alanı Denetim Olan Doktora Tezlerinin Üniversite Sıralamaları

Sıra	Üniversite	2000-2015	2006-2015	2011-2015
1	Marmara Üniversitesi	12	9	6
2	Atatürk Üniversitesi	3	3	1
3	Celal Bayar Üniversitesi	3	3	2
4	Gazi Üniversitesi	3	2	2
5	İstanbul Üniversitesi	3	1	0

6	Ankara Üniversitesi	2	0	0
7	Çukurova Üniversitesi	2	1	1
8	İnönü Üniversitesi	2	2	2
9	Karadeniz Teknik Üniversitesi	2	0	0
10	Süleyman Demirel Üniversitesi	2	2	2
11	Uludağ Üniversitesi	2	1	0
12	Adnan Menderes Üniversitesi	1	1	1
13	Afyon Kocatepe Üniversitesi	1	1	0
14	Akdeniz Üniversitesi	1	1	1
15	Anadolu Üniversitesi	1	0	0
16	Bülent Ecevit Üniversitesi	1	1	1
17	Dokuz Eylül Üniversitesi	1	1	1
18	Dumlupınar Üniversitesi	1	1	0
19	Erciyes Üniversitesi	1	1	0
20	Orta Doğu Teknik Üniversitesi	1	1	1
21	Sakarya Üniversitesi	1	1	0
22	Selçuk Üniversitesi	1	1	1

Tablo 9'da finansal muhasebe alanında hazırlanmış doktora tezlerinin üniversiteler arasındaki dağılımı ve sıralamaları yer almaktadır. Tablo'dan da anlaşılabilir olduğu gibi, en fazla muhasebe tezi hazırlanan alan finansal muhasebedir. Aynı zamanda da en fazla üniversitede doktora tezi hazırlanmış olan muhasebe alanı finansal yönetimdir. Sıralamalar incelendiğinde, 2000-2015 yılları arasındaki dönemde en fazla finansal muhasebe tezinin hazırlandığı üniversiteler sırasıyla Marmara Üniversitesi, İstanbul Üniversitesi ve Gazi Üniversitesidir. Finansal muhasebe alanında doktora tezi yayınlamış üniversitelerde ortalama tez sayısı 4.5 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 9: 2000-2015 yıllarında Araştırma Alanı Finansal Muhasebe Olan Doktora Tezlerinin Üniversite Sıralamaları

Sıra	Üniversite	2000-2015	2006-2015	2011-2015
1	Marmara Üniversitesi	17	12	4
2	İstanbul Üniversitesi	13	9	5
3	Gazi Üniversitesi	11	9	4
4	Anadolu Üniversitesi	10	3	0
5	Ankara Üniversitesi	9	6	2
6	Selçuk Üniversitesi	9	7	6
7	Sakarya Üniversitesi	7	7	6
8	Atatürk Üniversitesi	5	5	3
9	Afyon Kocatepe Üniversitesi	4	2	0
10	İnönü Üniversitesi	4	4	2
11	Karadeniz Teknik Üniversitesi	4	3	1

12	Süleyman Demirel Üniversitesi	4	4	2
13	Akdeniz Üniversitesi	3	3	0
14	Dokuz Eylül Üniversitesi	3	2	1
15	Kadir Has Üniversitesi	3	3	0
16	Kocaeli Üniversitesi	3	3	1
17	Çukurova Üniversitesi	2	1	1
18	Gebze Üniversitesi	2	1	0
19	Niğde Üniversitesi	2	2	2
20	Başkent Üniversitesi	1	1	1
21	Boğaziçi Üniversitesi	1	1	0
22	Dumlupınar Üniversitesi	1	1	0
23	Ege Üniversitesi	1	1	1
24	Erciyes Üniversitesi	1	1	0
25	Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi	1	1	1
26	Uludağ Üniversitesi	1	1	0
27	Yaşar Üniversitesi	1	1	1

Tablo 10 yönetim muhasebesi alanında doktora tezi hazırlanmış üniversitelerdeki hazırlanan doktora tez sayısını ve sıralamasını içermektedir. Sayısal açıdan en az üniversitede çalışılmış olan muhasebe doktora alanı yönetim muhasebesidir. Coyne vd. (2010) tarafından yapılan sınıflandırmada yönetim muhasebesi ve maliyet muhasebesi, yönetim muhasebesi altında birleştirilmiş olmasına karşın, Türkiye’de maliyet muhasebesi alanında çalışılan tez sayısının yönetim muhasebesi alanında çalışılan tez sayısına kıyasla daha fazla olduğu görülmektedir.

Tablo 10: 2000-2015 yıllarında Araştırma Alanı Yönetim Muhasebesi Olan Doktora Tezlerinin Üniversite Sıralamaları

Sıra	Üniversite	2000-2015	2006-2015	2011-2015
1	Marmara Üniversitesi	3	3	0
2	Afyon Kocatepe Üniversitesi	2	1	0
3	Dokuz Eylül Üniversitesi	1	1	1
4	İstanbul Üniversitesi	1	0	0
5	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi	1	1	1

Tablo 11 maliyet muhasebesi alanında çalışılmış tez sayılarını, bu tezlerin üniversiteler arasındaki dağılımlarını ve sıralamalarını göstermektedir. Çalışma kapsamında 17 üniversiteden tez bulunmaktadır ve en çok maliyet muhasebesi tezi sırasıyla Marmara Üniversitesi ve Gazi Üniversitesinde çalışıldığı görülmektedir. Maliyet muhasebesi alanında doktora tezi yayınlanmış üniversite başına düşen ortalama tez sayısı yaklaşık 2’dir.

Tablo 11: 2000-2015 yıllarında Araştırma Alanı Maliyet Muhasebesi Olan Doktora Tezlerinin Üniversite Sıralamaları

Sıra	Üniversite	2000-2015	2006-2015	2011-2015
1	Marmara Üniversitesi	8	6	3
2	Gazi Üniversitesi	4	2	1
3	Dokuz Eylül Üniversitesi	3	1	0
4	İstanbul Üniversitesi	3	3	1
5	Sakarya Üniversitesi	3	3	2
6	Afyon Kocatepe Üniversitesi	2	2	1
7	Kocaeli Üniversitesi	2	1	0
8	Uludağ Üniversitesi	2	1	0
9	Anadolu Üniversitesi	1	0	0
10	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi	1	1	1
11	Çukurova Üniversitesi	1	1	1
12	Dumlupınar Üniversitesi	1	1	0
13	Gebze Üniversitesi	1	1	0
14	İstanbul Teknik Üniversitesi	1	1	0
15	Karadeniz Teknik Üniversitesi	1	0	0
16	Süleyman Demirel Üniversitesi	1	1	1
17	Selçuk Üniversitesi	1	1	1

Tablo 12 muhasebe alanında hazırlanmış olan vergi muhasebesi alanındaki doktora tez sayılarını, üniversite dağılımlarını ve sıralamalarını göstermektedir. Vergi muhasebesi alanında yapılan çalışma sayısı ve yönetim muhasebesi alanında yapılan çalışma sayısı en az çalışma yapılan alanlar olarak karşımıza çıkmaktadır. Çalışma kapsamında sadece 6 üniversitede vergi muhasebesi alanında doktora tezi hazırlandığı görülmektedir ve ortalama vergi muhasebesi alanında doktora tezi hazırlanmış üniversite başına düşen ortalama tez sayısı ise yaklaşık 1 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 12: Tablo 11: 2000-2015 yıllarında Araştırma Alanı Vergi Muhasebesi Olan Doktora Tezlerinin Üniversite Sıralamaları

Sıra	Üniversite	2000-2015	2006-2015	2011-2015
1	Marmara Üniversitesi	3	2	0
2	Anadolu Üniversitesi	1	1	1
3	Atatürk Üniversitesi	1	1	0
4	Dokuz Eylül Üniversitesi	1	0	0
5	İstanbul Üniversitesi	1	0	0
6	Selçuk Üniversitesi	1	1	1

6. SONUÇ

Bu çalışma 2000-2015 yılları arasındaki dönemde Türkiye’de muhasebe alanında hazırlanmış olan ve YÖK Tez Tarama sayfasında teze erişim imkanı sağlanmış olan tezlerin metodolojik ve dönemler halinde muhasebe alan sınıflandırmalarını ve sıralamalarını içermektedir. YÖK Tez Tarama sayfasında teze erişim imkanı sağlanmış olan tezler çalışmamızın kısıtını oluşturmuştur.

Çalışma kapsamında veriler üç dönem halinde incelenmiştir. Bu dönemler; birinci dönem: 2000-2005, ikinci dönem 2006-2010 ve üçüncü dönem de 2011-2015 yıllarını kapsamaktadır. Çalışma kapsamında yapılan sıralamalar ise en geniş kapsam olan 2000-2015 yıllarını kapsamaktadır. 16 yıllık kapsamda toplam 242 muhasebe alanında hazırlanmış doktora tezine ulaşılmıştır. Çalışmada kullanılan araştırma metodu arşivsel bir araştırma metodu olan içerik analizidir.

Türkiye’deki muhasebe alanındaki doktora tezleri alan açısından incelendiğinde en çok çalışılmış olan konular finansal muhasebe ve denetim konularıdır. En az çalışılmış olan alanlar ise, yönetim muhasebesi ve vergi muhasebesi alanlarıdır. Metodolojik açıdan incelendiğinde ise, en fazla tercih edilen yöntemler sırasıyla anket ve örnek olay yöntemleridir. En az tercih edilen yöntem ise, simülasyon yöntemidir. Fakat burada yapılan sınıflandırmaya muhasebe alanında tercih edilen ve kullanılan tüm metodolojiler dahil edilmemiştir. Aksine metodolojiler en az bir doktora tezinde kullanılması şartıyla sıralamaya dahil edilmiştir.

Dünyadaki en prestijli muhasebe dergilerinde yapılan benzer sınıflandırmalarda en çok tercih edilen muhasebe araştırma metodolojisinin arşivsel araştırma metodolojisi olduğu görülmektedir. Türkiye’de hazırlanan doktora tezlerinde arşivsel araştırma metodunun en çok tercih edilen dördüncü metot olduğu görülmektedir. En çok tercih edilen üç metodoloji sırasıyla anket, örnek olay ve deneysel araştırma metodolojileridir.

Türkiye’de anılan dönemde hazırlanmış olan doktora tezleri muhasebe alanı açısından ve hazırlandığı üniversiteler açısından sınıflandırmaya ve sıralamaya tabi tutulmuşlardır. Bu kapsamda tüm muhasebe alanlarında en çok doktora tezi hazırlanan üniversite Marmara Üniversitesi olarak gerçekleşmiştir. İstanbul Üniversitesi ve Gazi Üniversitesi sırasıyla en fazla muhasebe alanında doktora tezi hazırlanan üniversiteler olmuştur. Her bir muhasebe alanında hazırlanmış olan doktora tezlerine ilişkin alan sıralamaları yukarıdaki tablolarda ayrıntılı bir şekilde incelenmiştir. Marmara Üniversitesinin hem sayı hem de doktora tezi hazırlanmış olan muhasebe alanı açısından yapılan sınıflandırma ve sıralamalarda diğer tüm üniversitelerden çok daha fazla doktora teziyle temsil edildiği görülmektedir.

Bu çalışma özellikle gelecekte muhasebe alanında doktora yapmak isteyen bilim insanlarına tez aşamasında planlama açısından yardımcı olmayı amaçlamaktadır. Bu kapsamda, bu çalışmada, Türkiye’de en fazla kullanılan metodolojiler ve bu metodolojilerin daha ziyade hangi alanlarda kullanıldığı ve hangi üniversitelerin hangi muhasebe konularında daha fazla doktora tezi hazırlattığı gibi kritik bilgilere erişim imkanı tanınmaktadır.

Bu çalışmada yapılan sınıflandırmalar ve sıralamalar muhasebe alanında hazırlanmış olan doktora tezlerini esas almıştır. Fakat metodolojik ve alan açısından yapılabilecek sınıflandırma sıralama için kullanılan daha farklı yöntemler de vardır. Uygulamada en çok kullanılan yöntemlerden birisi olarak ilgili alan ve metodolojilerde hazırlanmış olan makaleler karşımıza çıkmaktadır. Genellikle en prestijli muhasebe dergilerinde yapılan çalışmalar alan ve metodolojik olarak sınıflandırılmaktadır. Literatürde karşımıza çıkan bir çok çalışmada ise, alan ve metodolojik sınıflandırmalar yapılırken ilgili üniversitelerde çalışan bilim adamlarının makalelerden aldıkları atıfların değerlendirildiği görülmektedir. Bu çalışma halen ve gelecekte muhasebe alanında bilimsel çalışmalarını yürüten ve yürütecek olan bilim adamlarının doktora tezlerinde kullandıkları metodolojileri ve alanları incelemekte ve temel olarak sonuçları üniversite seçiminde kullanacak olan potansiyel kullanıcılara faydalı bilgiler sağlamayı amaçlamaktadır.

Ülkemizde, vergi kanunları muhasebe uygulamalarında önemli bir etkiye sahip olduğu yadsınamaz bir gerçektir. Muhasebe alanında yapılacak olan doktora tezlerinin vergi uygulamalarına yönelik olarak daha fazla çalışılması gerektiği düşünülmektedir.

Bu çalışmada doktora tezlerinin içerik analizi ile sonuçlar elde edilmiştir, bundan sonra yapılacak olan çalışmaların, makale ve bildirimler üzerinde uygulanması literatüre önemli katkı sunacağı düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

Ball, R, and Brown P.,(1968)., An Emprical Evaluation of Accounting Income Numbers, Journal of Accounting. Autumn, 159-178.

Bazley, D. J.,and Nikolai, A. L.,(1975), A Comparison of Published Accounting Research and Qualities of Accounting Faculty and Doctoral Programs, The Accounting Review, 50(3), 605-610.

Beaver, W.,(1968),The Information Content of Annual Earnings Announcements, Journal of Accounting Research Supplement, 67-92.

Bonner, E. S.,Hesford, J., W., V. der S., Wim A., Yung, S. M.,(2006),The Most Influential Journals in Academic Accounting, Accounting, Organizations and Society, 31(7), 663-685.

Bouillon, M and Ravenscroft, S.,(2010), Undergraduate Preparation and Dissertation Methodologies of Accounting Phds Over the Past 40 Years, *Global Perspectives on Accounting Education*,(7), 19-29.

Brennan, N.,(1998), *Accounting Research: A Practical Guide*, Dublin: Oak Tree Press.

Buckley, J. W., Buckley, M. H., and Chiang H.,(1976), *Research Methodology and Business Decisions*, National Association of Accountants Martin, R. James tarafından özetlenmiş, <http://maaw.info/ArticleSummaries/ArtSumBuckley76.htm>

byuaccounting.net (2015). What is Accounting Research. http://www.byuaccounting.net/mediawiki/index.php?title=What_is_accounting_research%3F

Carnaghan, C., Gyepesi, J. Flower, and Gibbins, M. (1994), A Profile of Contemporary Accounting Research: Fall 1984-Spring 1994, *Contemporary Accounting Research*, 11(1), 251-270.

Coyne, J.G., Summers, S.L., Williams, B., Wood, D.A.,(2010), Accounting Program Research Rankings by Topical Area and Methodology, *Issues in Accounting Education*, 25(4), 631-654.

Gordon, P. Teresa, and Porter, C. Jason.,(2009), *Reading And Understanding Academic Research In Accounting: A Guide For Students*, *Global Perspectives on Accounting Education*, (6), 25-42.

Jenkins, A.M. (ed) (1985). *Research Methodologies and MIS Research. Research Methods in Information Systems*, Amsterdam: Elsevier Science Publishers B.V.

Kachelmeier, S. J.,(2009), Annual Report and Editorial Commentary for The Accounting Review, *The Accounting Review*, (84), 2047-2075.

Kinney, R. W.,(1986), Empirical Accounting Research Design For Ph.D. Students, *The Accounting Review*, LXI(2), 338-350.

Labro, Eva .2015. Using Simulation Methods in Accounting Research. *Journal of Management Control*. 26(2), 99-104.

Lukka, K. And Kasanen, E. (1996), Is Accounting a Global or a Local Discipline? Eviden From Major Research Journals, *Accounting, Organization and Society*, 21(7/5), 755-773.

Olalere, T.,(2011), *Methodology in Accounting Research: A Critique of Taxonomy*, <http://www.cs.trinity.edu/rjensen/temp/AccountingResearchMethodsSSRNid1921192.pdf>

Oler, D., Oler M., and Skousen, J. C.,(2010), Characterizing Accounting Research, *Accounting Horizons*. 24(4), 635-670.

Parker, D. L., James G., and Siman L., (2011), The Relationship Between Academic Accounting Research and Professional Practice, *Accounting, Auditing & Accountability Journal*, 24(1), 5-14.

Pickerd, J.S., Stephens, M. N, Summers, S.L., and Wood D.A., (2011), Individual Accounting Faculty Research Rankings by Topical Area and Methodology, *Issues in Accounting Education*. 26(3), 471-505.

Salterio, S., (2010), Contemporary Accounting Research: 2010 Editor's Report. https://www.caaa.ca/_files/file.php?fileid=filesjXqQTbBOy&filename=file_CAR_Editor_s_Report_2010___final.pdf.

Searcy, D.L. and Mentzer, J.T., (2003), A Framework for Conducting and Evaluating Research, *Journal of Accounting Literature*, (22), 130-167.

Stephens, N. M, Summers, S.L., Williams B., Wood, D.A., (2011), Accounting Doctoral Program Rankings Based on Research Productivity of Program Graduates, *Accounting Horizons*, 25(1), 149-181.

Watts, L. R., and Zimmerman, L. J., (1986), *Positive Accounting Theory*, Prentice-Hall Inc.

Watts, L. R., and Zimmerman, L. J., (1990), A Positive Accounting Theory: A Ten Year Perspective, *The Accounting Review*, 65(1), 131-156.

